

Пам'яті Георгія Михайловича Григоренка

3 жовтня 2019 р. на 81-му році пішов з життя доктор технічних наук, професор, академік НАН України, відомий вчений в галузі спеціальної електрометалургії, матеріалознавства та зварювання, лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки (1980), премії імені Є.О. Патона НАН

України (2017), премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій (2019) Георгій Михайлович Григоренко.

Вся трудова, наукова та педагогічна діяльність Георгія Михайловича пов'язана з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона, в який він прийшов у 1961 р. на дипломну практику ще студентом Київського політехнічного інституту.

Починаючи з дипломної роботи, Г.М. Григоренко займався дослідженнями в галузі фізико-хімічних процесів зварювання та переплаву металів і сплавів. У 1967 р. він захистив кандидатську дисертацію, в якій вперше був описаний механізм поглинання газів рідким металом з атмосфери електричної дуги. У 1983 р. блискуче захистив докторську дисертацію, присвячену вивченню фізико-хімічних процесів взаємодії двоатомних газів з рідким металом при плазмово-дуговому переплаві металів та сплавів.

З 1969 р. Г.М. Григоренко плідно працював над вирішенням завдань, що стояли перед спеціальною електрометалургією, розробляв технології виплавки високоазотистих сталей та сплавів із застосуванням низькотемпературної плазми, керував роботами з освоєння технології виплавки у вакуумно-дугових пічах способом переплавки «витратного плазмотрона» на заводі «Дніпро-спецсталь».

Багато років Г.М. Григоренко займався розробкою технології плавки титанових сплавів в гарнісажних печах на Запорізькому моторобудівному заводі («Мотор Січ»). З 1973 р. керував роботами по створенню на Запорізькому титано-магнієвому комбінаті найпотужнішої плазмово-дугової печі для виплавки зливків з титанової губки та кускових відходів титану, яка була введена в експлуата-

цію у 1978 р. У 1980 р. робота по плазмово-дуговій виплавці зливків сталей, сплавів та титану була відзначена Державною премією УРСР в галузі науки і техніки.

Фундаментальні дослідження механізмів та закономірностей взаємодії газів з рідкими металами, газообмінних процесів при плавці металів із застосуванням електродугового, плазмового та індукційного джерел нагріву стали в основі створення нових процесів виплавки монокристалів тугоплавких металів, індукційної плавки в секційному охолоджуваному кристалізаторі, процесу дугошлакового переплаву.

Г.М. Григоренко користувався заслуженим авторитетом у наукових колах України та за кордоном. У 1974–1977 рр. він був керівником програми Радянсько-Американського наукового співробітництва в галузі електрометалургії та зварювання, проводив роботи з вченими Массачусетського технологічного інституту, Мічиганського та Стенфордського університетів, інституту Баттеля в Колумбусі. З 1995 р. він співпрацював з Національним політехнічним університетом у м. Нансі (Франція).

Понад 35 років Георгій Михайлович очолював один з найбільших відділів ІЕЗ ім. Є.О. Патона — відділ фізико-хімічних методів досліджень матеріалів, який займається проблемами матеріалознавства в зварюванні та металургії.

З 1993 р. Г.М. Григоренко був заступником головного редактора журналу «Современная электрометаллургия», входив до редколегії журналу «Автоматическая сварка» та ще двох журналів, один з яких видається у Польщі.

Поряд з плідною науковою діяльністю Г.М. Григоренко вів активну педагогічну і науково-організаційну роботу. Зі своїми учнями заснував школу, яка має визначні досягнення в фундаментальних дослідженнях.

Велику увагу Георгій Михайлович приділяв підготовці наукових кадрів та щедро ділився своїми знаннями з молоддю. Під його керівництвом підготовлено 11 кандидатів та 7 докторів наук.

З 1982 по 2015 рр. був заступником завідуючого базової кафедри «Фізична металургія та матеріалознавство» Московського фізико-технічного інституту, а з 1999 по 2013 рр. — професором НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського».

У 2010 р. за ініціативи Г.М. Григоренка при ІЕЗ ім. Є.О. Патона створено Спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук за новими спеціальностями «Матеріалознавство» та «Металургія чорних та кольорових металів і спеціальних сплавів», яку він очолював, а також секцію Вченої ради «Металургія та матеріалознавство» при Інституті електрозварювання ім. Є.О. Патона.

Г.М. Григоренко — автор і співавтор майже 750-ти наукових праць, серед яких 11 монографій (чотири видано у Великій Британії і одна в Китаї) і понад 120-ти авторських свідоцтв і зарубіжних патентів.

За великий внесок у розвиток вітчизняної науки та освіти, міжнародних наукових контактів

Георгія Михайловича було відзначено медаллю «За трудову доблесть» (1984), Почесною грамотою Верховної Ради України (2004), відзнаками Національної академії наук України «За підготовку наукової зміни» (2008), «За наукові досягнення» (2009), «За професійні здобутки» (2014), нагородою Міжнародної академії рейтингових технологій і соціології «Золота Фортуна» — медаллю «Народна шана українським науковцям 1918–2018» (2019).

Г.М. Григоренко — видатний вчений, який зробив значний внесок у розвиток спеціальної електрометалургії, він був генератором багатьох наукових ідей і конструкторських розробок, організатором науково-педагогічної діяльності в галузі електрометалургії та матеріалознавства.

Колектив інституту, редакція та редколегія журналу висловлюють щире співчуття рідним та близьким.

*Світла пам'ять про Георгія Михайловича Григоренка —
талановитого вченого, щирого та доброго людину —
надовго залишиться в серцях тих, хто його знав, разом з ним працював та жив.*